

A szenyéri templom

2009 június 03. Flag

Szöveg méret

90
Mentés

- 0

Értékelés kiválasztása

Még nincs értékelve

Mérték

Magyar Nemzet szombati magazinjának egyik legérdekesebb sorozatát közöljük le folytatásokban, melyben a remek Ludwig Emil megmutatja nekünk a rejt?zköd? Magyarország eldugott kincseit, melyek mellett sokszor figyelmetlenül elhaladunk a mindennapi rohanó életünk során. Vigyázzunk ezekre a páratlan kincsekre, hiszen ezek a kincsek alappillérei szeretett Hazánknak.

Somogyban, a Balatontól délre húzódó egyik völgyben, ahol az ?si vízjárás mentén halad a mai országút és a vasút, halastóvá szélesed? folyócska közelében fekszik Szenyér. A ma hétszáz lelkes község fölötti dombháton egykor vár – vélhet?en csak árokkal és palánkkal övezett egyszer? er?dítmény – volt, amely nem élte túl a török id?ket. Ennek mára nyoma sem maradt, a közelben viszont, a falu öreg temet?jében most is megvan az Árpád-kori település szép régi temploma.
A torony nélküli, keletelt hossztengely? épület a kis faluhoz képest figyelemre méltó nagyságú és megjelenés?. Teljes hossza eléri a húsz métert, sarkain támpillérekkel meger?sített, oromzatos hajója kilenc méter széles. A csúcsíves k?béllet? diadalív egy szabályos nyolcszög három oldalával záruló, boltozatos szentélyt választ el a sík mennyezet? hajótól. A szentély északi oldalához kis boltozott sekrestye csatlakozik.
A hajó nyugati végén eredetileg egyetlen tágas ívvel alátámasztott urasági karzat volt, amelyet kés?bb, a XVIII. században két oszloplábbal er?sítettek meg.
A kellemes arányú templom dél fel?l nézve mutatja a legszebb arcát. Az 1973–74-ben elvégzett régészeti kutatás a barokk kori homlokzat alól kihámozta a korábbi, XIII. századi bejáratot és a fölötte látható négy ablakot. Az egyforma keskeny, tölcsérbéllet? nyílások mellett a szentélyen is el?került egy korabeli ablak, a feltárt román kori kapuzat körül pedig szépen kirajzolódtak az eredeti, timpanonnal díszített falazat részletei. A régész jelentése megállapítja, hogy a templom teljes mai tömegében egy id?ben, a legvalószín?bben 1270 táján épült, formajegyei a román kor és a gótika közötti stílusváltás átmeneti id?szakát tükrözik.
Az ismert történeti háttérb?l az is kirajzolódik, miért lehetett e mostani falucskának ilyen tekintélyes egyháza a középkorban. A helység neve az 1331 és 1347 között felvett pápai tizedösszeírásban szerepel el?ször Seyner alakban. A dézsmajegyzék a veszprémi egyházmegye segesdi esperességéhez tartozó templom Jakab nev? papját is megemlíti, a plébánia régi véd?szentjét azonban nem ismerjük. A somogyi szabad királyi kondások birtokán lév? község – neve is a disznópásztor szláv alakjára, a „szvinyér”-re utal – birtokosa 1354-ben a Szenyéri család. 1425-ben a szomszédos tapsonyi János a falu urasága. 1482-ben a hasonnev? vár alatt lév? Szenyér – „oppidum Zenyer sub castello Zenyer” – már mez?városi település rangjára emelkedik, királyi kiváltságokkal bír. Kés?bb többször gazdát cserélt, majd a törökök közeledtére az ?rség felgyújtotta és elhagyta a várat. A település elpusztult, lakói elmenekültek, s csak 1715 körül kezdett újra benépesedni. Az 1748. évi egyház-látogatási jegyz?könyv még mindig romos állapotban lév?nek írja le a templomot, újjáépítése ezután kezd?dhetett. A barokk jegyében történt renováláskor a falakat egy méterrel visszabontották, ezért került olyan aránytalanul közel az ereszpárkányhoz a szabályos román kori ablaksor. A déli kapuzatot ugyanekkor befalazták, a nyugati oldalon nyitottak új bejáratot, amely elé kis nyitott el?teret is építettek. A hajó és a szentély falába tágas ablakokat vágtak. Ezeket az el?nytelen változtatásokat a negyed századdal ezel?tti m?emléki helyreállítás orvosolta. Az országútról alig észrevehet?, kis erd? mögött rejt?zköd? szenyéri templom ritka egységesen megmaradt, eredeti középkori mivoltában csodálható meg. Közelében szép régi sírkeresztek és corpusok, pompás örökzöld fák érdemelnek további figyelmet.

Ludwig Emil, mno.hu

Ajánló